

Jubileusz Profesor Marii Čechovej

Profesor PhDr. Marie Čechová, DrSc. należy do czołowych lingwistów, badaczy współczesnego języka czeskiego, wywodzących się z kręgu uczniów wybitnego czeskiego bohemisty – profesora Aloisa Jedlički. Z uczonym tym Marie Čechová zetknęła się podczas studiów, jakie podjęła w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Pradze. Jubilatka studiowała tam w latach (1957–1961) bohemistykę oraz historię, a studia zaowocowały głębszym rozwinięciem zainteresowań czeską stylistyką oraz dydaktyką języka. Po ukończeniu studiów Marie Čechová miała przez kilka lat możliwość weryfikacji w praktyce zdobytej wiedzy oraz własnych umiejętności podczas pracy jako nauczycielka w szkole podstawowej i średniej¹.

Zamiłowanie do pracy badawczej i połączenia jej z praktyką nauczania języka czeskiego przejawiało się w dalszych etapach życia Jubilatki, kiedy uzyskiwała kolejne stopnie naukowo-dydaktyczne i naukowe na Uniwersytecie Karola w Pradze aż do stopnia profesora w zakresie teorii nauczania języka czeskiego, pracując równocześnie w Katedrze Języka Czeskiego i Słowackiego Wydziału Filozoficznego w latach 1981–1990, zaś od roku 1994 w Katedrze Bohemistyki Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Jana Evangelisty Purkyniego w Ústí nad Labem.

Dorobek Profesor Marii Čechovej jest znaczący i stanowi odzwierciedlenie Jej niezwyklej aktywności naukowo-dydaktycznej. Badaczka jest autorką i współautorką wielu książek naukowych, podręczników akademickich i podręczników do nauki języka czeskiego w szkole podstawowej i średniej oraz autorką szeregu artykułów naukowych i naukowo-dydaktycznych opublikowanych w czeskich i zagranicznych czasopismach (np. „Bohemistyka”, „Český jazyk i literatura”, „Naše řeč”, „Stylistyka”) oraz w wielu tomach pokonferencyjnych i monografiach zbiorowych. Zainteresowania badawcze Uczzonej koncentrują się wokół kilku dziedzin. Do głównych należą: stylistyka, dydaktyka języka czeskiego, metodyka nauczania czeszczyzny jako języka obcego.

¹ Na temat drogi życiowej, naukowej i dydaktycznej Jubilatki por. np. M. Balowski, *Jubileusz Profesor Marii Čechovej*, „Bohemistyka” 2002, nr 3, s. 225–227; Zimová L., *Životní jubileum prof. PhDr. Marie Čechové, DrSc.*, „Naše řeč” 2007, nr 3, s. 161–164; J. Kostečka, *Paní profesorce s úctou*, [w:] *Sborník k životnímu jubileu profesorky Marie Čechové*, Červený kostelec 2017, s. 7–9.

Na szczególną uwagę zasługują wieloletnie badania nad stylityką czeską, w których brała udział Jubilatka, a które były prowadzone od lat dziewięćdziesiątych XX w. początkowo przez zespół kierowany przez prof. dr. Jana Chloupka, DrSc. (Marie Čechová, Marie Krčmová, Eva Minářová), a następnie po jego śmierci w 2003 roku przez Marię Čechovą (Marie Krčmová, Eva Minářová). Pokłosiem tej pracy były publikacje naukowe: *Stylistika češtiny*, która ukazała się w 1991 r., następnie przez ten sam zespół uzupełniona i wydana w 1997 roku *Stylistika současné češtiny* oraz *Současná česká stylistika* (2003), potem zaś *Současná stylistika* (2008).

Profesor Marie Čechová opublikowała także szereg prac z zakresu dydaktyki języka czeskiego. Jest autorką monografii *Vyučování slohu (Úvod do teorie)* (1985) oraz *Komunikační a slohová výchova* (1998). Natomiast we współpracy z Vlastímilem Styblíkiem wydała publikacje *Didaktika češtiny* (1989) czy *Čeština a její vyučování* (1998). Oprócz współautorstwa wielu podręczników do nauki języka czeskiego w szkole podstawowej i średniej Jubilatka posiada w swoim dorobku także wiele niezbędnych w pracy nauczyciela języka czeskiego pomocy dydaktycznych, których jest jednym z autorów, m.in. wielokrotnie wznawianej publikacji *Komplexní jazykové rozborů*. Bardzo ważne miejsce zajmuje tu także współautorstwo podręcznika akademickiego *Čeština – řeč a jazyk*, który ukazał się w 1996 roku i od tego czasu został dwukrotnie wydany w wersji rozszerzonej i poprawionej.

W roku swojego zacnego jubileuszu Badaczka przygotowała i opublikowała kolejną monografię pod jakże symptomatycznym tytułem *život s češtinou. Nomen omen. Češka – češtinářka – Čechová*, która jest niewątpliwie wyrazem Jej życiowej pasji i miłości do czeszczyzny².

Należy zwrócić uwagę także na obecną niezwykłą aktywność Profesor Marii Čechovej na polu organizacyjnym, jest bowiem m.in. redaktorem naczelnym czasopisma „Český jazyk i literatura” oraz członkiem redakcji polskiego czasopisma naukowego „Bohemistyka”.

Dostojnej Jubilatce składamy serdeczne gratulacje i życzymy wielu sił i zdrowia do realizacji dalszych planów zawodowych oraz kolejnych sukcesów w pracy naukowej.

Ad multos annos!

Grażyna Balowska, Opole

² Por. recenzję powyższej publikacji w niniejszym numerze „Bohemistyki” autorstwa Ludmily Zimovej pt. *Marie Čechová a její »život s češtinou«*, s. 391–393.